

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľov: 1/ **Ing. J. D.**, adresa F. N., zast. *JUDr. A. E.*, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie M., N., 2/ **S. Z. T. K.**, J. B., zast. *Doc. JUDr. L. F.*, CSc, so sídlom advokátskej kancelárie K., B., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Nitre**, so sídlom Štefánikova trieda č. 88, Nitra, za účasti: 1/ Ing. V. C., K., P., zast. *JUDr. L. C.*, občiansky zástupca, K., P., o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutí** správneho orgánu v reštitučnom konaní, na odvolanie navrhovateľa 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 25. novembra 2011 č. k. 19Sp/31/2011-54, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 25. novembra 2011 č. k. 19Sp/31/2011-54 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľom 1/ a 2/ právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. 2011/00051-769/92-R-IV. z 23.05.2011 odporca ako prvostupňový správny orgán podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov a § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 229/1991 Zb.“)

- označil zúčastnenú osobu Ing. V. C., P. ako oprávnenú osobu v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb., ktorá spĺňa podmienky reštitučného nároku podľa § 6 ods. 1 písm. k) citovaného zákona,
- priznal zúčastnenej osobe vlastnícke právo v podiele 1/1 k nehnuteľnostiam v k.ú. Z., zapísaných v PKV č. X. ako
 - o parc.č. X. s charakterom dom, o výmere 914 m²,
 - o parc.č. X. s charakterom lúka, o výmere 1.924 m², a
- zaťažil ju povinnosťou v stanovenej lehote vrátiť na účet povinnej osoby S. Z. T. K., B., tzn. navrhovateľ 2/
 - o sumu za zhodnotené stavby v zmysle ŽP č. 194/2010 a
 - o kúpnu cenu, ktorú prevzala na základe kúpnej zmluvy zo dňa 17.01.1977.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Podľa § 6 ods. 1 písm. k) zák. č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zúčastnená osoba sa na základe rozhodnutia v dedičskom konaní po svojom otcovi (D 229/69-16 s právoplatnosťou dňa 11.08.1969) sa stala vlastníčkou domového podielu a poľnohospodárskej pôdy vo vl. č. X.. Ďalej vlastníčkou parc.č. X. a X. v celku sa stala tá istá oprávnená osoba na základe notárskej zápisnice č. 379/72 z 02.06.1972.

3. Ako podkladové listiny na zápis predmetných nehnuteľností slúžili identifikácie vyhotovené dňa 13.05.1969 a 11.04.1972, podľa ktorých boli parc.

č. X. a X. zlúčené a v stave EN zapísané ako parc. č. X. o výmere 2.837 m² - zastavaná plocha, dom s.č. X.. Ku dňu 17.01.1977 bola predmetná parcela evidovaná ako zastavaná plocha v užívaní Čs. štátu v správe MNV Z. a v bezplatnom užívaní JRD Z. (od r. 1951).

4. Ďalej odporca zistil, že uvedené nehnuteľnosti so všetkým zákonným príslušenstvom, so všetkými právami a povinnosťami prešli dňa 17.01.1977 kúpno predajnou zmluvou z vlastníctva žalobkyne – ako predávajúcej, do vlastníctva kupujúceho – S., podnik SO ČSZTV T. za kúpnu cenu 142.604,- Kčs, a v tomto vlastníctve zotrvali až ku dňu účinnosti zák. č. 229/1991 Zb.

5. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súdny orgán svojim rozsudkom sp. zn. 24 S 207/95 z 30.11.1995 zrušil pôvodné rozhodnutie odporcu č. 769/92-R-L z 22.05.1995 a vrátil ho odporcovi na ďalšie konanie, pričom vyslovil, že zmluva, ktorou previedol S. ako povinná osoba nehnuteľnosti do vlastníctva fyzických osôb je v rozpore ustanovením § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb. a je absolútne neplatná.

6. Opätovne aj ďalšie rozhodnutie odporcu z 13.05.1998 Krajský súd v Nitre zrušil, nakoľko dospel k záveru, že rozhodnutie bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a nie v súlade s predchádzajúcim právnym názorom Krajského súdu v Bratislave. Uvedený súd vyslovil právny názor, že bude potrebné zistiť, ako boli nehnuteľnosti vedené v EN v čase prevodu ku dňu 17.01.1977 s označením druhu pozemku, na základe čoho boli nehnuteľnosti takto vedené (tzn. či došlo k vyňatiu z poľnohospodárskeho pôdneho fondu a pod.) a napokon na aké účely boli nehnuteľnosti v čase prevodu skutočne užívané.

7. Na základe uvedeného odporca zistil, že v zmysle potvrdenia Obecného úradu v Z. zo dňa 08.11.1999 vyžiadaného na žiadosť navrhovateľa 1/, parc. č. X. v celosti s rodinným domom sa podľa máp z roku 1969 nachádza v intraviláne obce v zastavanej časti a nejedná sa o poľnohospodársku usadlosť, ale o klasický rodinný dom. Naopak z podnetu zúčastnenej osoby sa Obecné zastupiteľstvo obce Z. znovu vyjadrilo tak, že na parc. č. X. sa nachádza rodinný dom spolu s hospodárskymi budovami, pričom hospodárske budovy boli využívané v minulom období na chov dobytky a ošípaných, skladovanie a prípravu krmív a pod. Tieto budovy boli na tento účel využívané aj JRD Z., a to približne od roku 1951.

8. Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že listom Rady MNV v Z. č. 484/1970 z 28.07.1970 bola zamietnutá žiadosť navrhovateľky ako vlastníčky

o vrátenie nehnuteľnosti s odôvodnením, že JRD ešte nutne potrebuje domovú nehnuteľnosť a poľnohospodárske budovy na plnenie svojich úloh. Pretože uvedené JRD stavby neudržiavalo a nechalo ich schátrať, chcela v roku 1972 vlastníčka tieto zrekonštruovať. Rada MNV jej však listom zo dňa 07.06.1972 zastavila búracie práce pod hrozbou pokuty. Na základe uvedeného odporca dospel k záveru, že na uvedený reštitučný nárok sa vzťahuje § 1 ods. 1 písm. b) zák. č. 229/1991 Zb.

9. K otázke, či obytnú budovu, hospodársku budovu a inú stavbu patriacu k poľnohospodárskej usadlosti je možné vydať, ak zásadnou prestavbou stratila svoj pôvodný stavebno-technický charakter tak, že už nesúvisí s predmetom poľnohospodárskej výroby, alebo ak je vo vlastníctve fyzickej osoby, odporca uviedol, že podľa záverov súdneho znalca Ing. Ľ. V. (znalecký posudok č. 4167/13/2000 z 31.01.2000) došlo k zásadnej prestavbe, na základe ktorej Stavba stratila svoj pôvodný stavebno-technický charakter.

10. V poradí ďalšie rozhodnutie odporcu bolo zrušené Najvyšším súdom Slovenskej republiky, ktorý dospel k záveru, že rozhodnutie bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a nie je v súlade so zákonom. Vo vzťahu k existencii zákonnej prekážky v zmysle § 11 ods. 1 písm. f) zák. č. 229/1991 Zb. Najvyšší súd Slovenskej republiky prostredníctvom odôvodnenia svojho rozsudku sp. zn. 5 SŽ-o-KS 116/2006 z 08. novembra 2007 konštatoval, že existencia športových a telovýchovných zariadení sa nepreukázala.

11. Pokiaľ ide o prekážku vydania nehnuteľností v zmysle § 11 ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb., rozhodnutie správneho orgánu na základe znaleckého posudku a jeho dodatku nie je správne, nakoľko strata pôvodného stavebno-technického charakteru zásadnou prestavbou nie je možné zistiť.

Podľa § 11 ods. 1 písm. f) zák. č. 229/1991 Zb. pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že na pozemku sú telovýchovné a športové zariadenia.

Podľa § 11 ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb. obytnú budovu, hospodársku budovu a inú stavbu patriacu k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti, nemožno vydať v prípade, že zásadnou prestavbou stavba stratila svoj pôvodný stavebno-technický charakter tak, že už nesúvisí s predmetom poľnohospodárskej výroby alebo je vo vlastníctve fyzickej osoby, s výnimkou prípadov, keď fyzická osoba nadobudla stavbu do vlastníctva za okolností uvedených v § 8.

12. Následne odporca nechal v zmysle záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vypracovať nový znalecký posudok na Ústave súdneho inžinierstva Žilina zameraný na zistenie, či došlo k zmene stavebno-technického charakteru stavby, či tieto stavebné úpravy znamenali stratu pôvodného stavebno-technického charakteru, resp. ktorá stavba ho stratila, a tiež aký stavebno-technický charakter mali tieto stavby v čase prevodu (v r. 1977). Navrhovateľ 2/ spochybnil uvedený znalecký posudok v absencii jednoznačnej odpovede na otázku, aký bol stavebno-technický charakter stavieb v čase ich predaja povinnej osobe, tzn. navrhovateľovi 2/. Podľa jeho názoru nešlo o objekty slúžiace poľnohospodárskym účelom a z toho dôvodu ani nie je možná aplikácia ust. § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. na predmetné nehnuteľnosti. Navyše podľa navrhovateľa 2/ znalecká organizácia ani nemôže rozhodovať o tom, či nehnuteľnosť je alebo niekedy bola poľnohospodárskou usadlosťou.

13. Ďalej navrhovateľ 2/ namietal, že strata pôvodného stavebno-technického charakteru stavby je otázkou právnou. Vo svojom vyjadrení citoval judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 149/96 zo dňa 27.03.1997, ktorý rozoberal problematiku prestavby, a teda aj straty pôvodného stavebno-technického charakteru. Na záver navrhol, aby bol znalecký posudok doplnený o viaceré posúdenia.

14. Odporca naopak konštatoval, že znalecký posudok č. 194/2010 bol vyhotovený nezávislou inštitúciou a jeho závery vychádzajú z úloh a otázok, zadaných odporcovi na základe záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

15. Ďalej odporca zdôraznil, že pri svojom závere, či sa na reštitučný nárok vzťahuje § 1 ods. 1 písm. b) zák. č. 229/1991 Zb., vychádzal z Výmeru Rady MNV v Z. zo dňa 27.09.1956 č. 650/1956, v ktorom sa uvádza, že pôvodný vlastník obhospodaroval cca 39 ha pôdy. Z uvedeného odporcovi vyplýva, že pre potreby chodu poľnohospodárskej výroby a zabezpečenie rastlinnej a živočíšnej výroby bolo potrebné mať popri rodinnom dome aj hospodárske stavania. V roku 1977 v čase prevodu sa na pozemkoch nachádzali nasledujúce stavby - rodinný dom, murovaná maštaľ, murované sklady, podzemná pivnica, oplotenie a elektroprípojka. Novšia stavba, tzn. hala na drevovýrobu, bola postavená bez stavebného povolenia.

16. Z posledného znaleckého posudku vyplýva pre odporcu záver, že po odkúpení tejto nehnuteľnosti v r. 1977 nedošlo k takým zásahom na zvislých a vodorovných konštrukciách, ktoré by mali za následok zmenu takého stavebno-technického charakteru stavby, ktorá by bránila vydaniu tejto nehnuteľnosti. Samotný reštitučný titul, tzn. že zmluva bola uzatvorená v tiesni

a za nápadne nevýhodných podmienok v zmysle § 6 ods. 1 písm. k) zák. č. 229/1991 Zb., bol potvrdený v rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 13.05.1998 č. 24S 207/95.

17. Pokiaľ k nejakým stavebným a rekonštrukčným prácam došlo bez stavebného povolenia alebo bez ohlasovacej povinnosti, odporca vyslovil názor, že je vecou Obce Z. ako príslušného stavebného úradu, aby tieto skutočnosti riešila vo vlastnej kompetencii.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

18. Proti tomuto rozhodnutiu podali navrhovatelia (prostredníctvom svojich právnych zástupcov) na Krajský súd v Nitre opravné prostriedky zo dňa 20.06.2011 a 29.07.2011 označené ako odvolanie.

19. Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je vecne správne. Preto napadnuté rozhodnutie odporcu z nasledujúcich dôvodov ako vecne správne potvrdil.

20. V úvode svojho odôvodnenia krajský súd predovšetkým zdôraznil účel zák. č. 229/1991 Zb. Ďalej zdôraznil názor Krajského súdu v Bratislave vyslovený dňa 30.11.1995, podľa ktorého zmluva, ktorou previedol S., teda povinná osoba, nehnuteľnosti do vlastníctva fyzických osôb, je v rozpore s ust. § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb. a je absolútne neplatná, pričom ju charakterizoval ako zmluvu uzavretú v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok (§ 6 ods. 1 písm. k/ zák. č. 229/1991 Zb.).

21. Krajský súd uviedol, že medzi nesporné skutočnosti patria nehnuteľnosti označené pôvodne ako dom a lúka, ktorých vlastníkom bol dedinský boháč (rétorika 50. rokov) v rozlohe obhospodarovania cca 39 ha pôdy. Výmerom Rady MNV v Z. z 11.09.1956 č. 650/1956 právne prikázané do užívania JRD III.

Z historického pohľadu sa krajský súd nestotožňuje s argumentáciou navrhovateľa 2/, že by pôvodný vlastníak nehnuteľností mal byť dedinským boháčom obhospodarujúcim 39 ha pôdy, a to v súvislosti s hospodárskou usadlosťou (dom, maštal, senník alebo pivnica), nakoľko v tom období bolo prevažujúcim zvykom, že takéto osoby chovali hovädzí dobytok, na svojom majetku uskladňovali slamu, seno a poľnohospodárske produkty potrebné

jednak pre vlastnú potrebu, ako aj pre potreby dobytká hlavne v zimnom období. Krajský súd so všeobecným odkazom najmä na odbornú literatúru uviedol, že títo vlastníci väčšieho majetku žili a bežne bývali medzi dedinským obyvateľstvom, ktorí u nich pracovali jednak za mzdu, ako aj za úžitky z chovu dobytká. Podľa krajského súdu až sa družstvá v 80. rokoch ako také vzchopili, potom vybudovali a zabezpečili z nazhromaždeného majetku strediská, kde sústredili svoju činnosť a pokračovali v nej až do druhej polovice 90-tich rokov, kedy sa družstvá privatizovali. Nakoľko pôvodné hospodárske usadlosti po dedinských boháčoch už pre svoju potrebu nevyužívali, preto dochádzalo k prevodu vlastníckych práv k týmto nehnuteľnostiam na iné zložky vtedajšieho režimu.

22. Uvedený priebeh sa podľa krajského súdu zrealizoval aj v danom prípade, kedy majetok začal užívať S. T., ktorý na pôvodných nehnuteľnostiach vyvíjal podnikateľskú činnosť, v ktorej od roku 1991 pokračoval aj navrhovateľ 1/. Z dôvodu, že oprávnená osoba po navrátení vlastníctva už časti nehnuteľnosti, krajský súd vyslovil názor, že na pôvodných parc. č. X. a X. aj ona môže pokračovať v podnikateľskej činnosti v oblasti poľnohospodárstva. Z uvedeného právneho dôvodu sa preto krajský súd stotožnil s právnym názorom správneho orgánu, ktorý považuje reštitučný nárok podľa § 1 ods. 1 písm. b) zák. č. 229/1991 Zb. za právne opodstatnený.

23. Čo sa týka charakteru dotknutých nehnuteľností, krajský súd konštatoval, že do roku 1951, kedy došlo k odňatiu práva užívať tieto nehnuteľnosti pôvodnému vlastníkovi, resp. od roku 1956 od prikázania nehnuteľností do užívania JRD III. typu v Z. (cit. Výmerom č. 650/1956 z 27.09.1956), ani bývalé JRD v Z., ani S. T. a ani navrhovateľ 1/ nemali záujem o zmenu charakteru parciel pôvodne označovaných ako dom a lúka na iný druh pozemku. Takisto dom nachádzajúci sa na pôvodnej parc. č. X. nikdy neslúžil (od roku 1951) na bývanie, a ako to vyplynulo krajskému súdu aj zo znaleckých posudkov, neprešiel takou prestavbou, ktorou by zmenil svoj pôvodný stavebno-technický charakter.

Navyše s odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. M Sždov 13/02 krajský súd zdôraznil, že zák. č. 229/1991 Zb. pri rozhodovaní správneho orgánu o vydaní, resp. o nevydaní pozemku oprávneným osobám neukladá správne orgánu povinnosť rozhodnúť podľa toho, ako je pozemok označený v katastri nehnuteľností.

24. Za historickú notoriету označil krajský súd aj to, že v roku 1977 žiadny občan našej republiky sa nemohol venovať rastlinnej a živočíšnej výrobe tak,

aby z neho mal zisk. Tolerovala sa len rastlinná výroba v záhradách a zhodne živočíšna výroba pre vlastnú potrebu s nutnosťou splniť ďalšie, najmä naturálne odvody z toho plynúce. Preto ani nebolo predpokladateľné, aby pôvodná vlastníčka uvedených nehnuteľností v tom období mohla uvedenú poľnohospodársku činnosť vykonávať.

25. Vo vzťahu k námietke navrhovateľov, že stavba na pôvodnej parc. č. X. nemôže byť predmetom reštitučného titulu podľa zák. č. 229/1991 Zb., sa krajský súd nestotožnil z dôvodu, že za poľnohospodársku usadlosť pre účely reštitučného zákona sa považuje súbor poľnohospodárskych a lesných pozemkov, hospodárskych budov (stavieb) a obytná časť usadlosti. S odkazom na odbornú literatúru (Gaisbacher, J. a spol. : Základy pozemkového práva) krajský súd uviedol, že poľnohospodárskou usadlosťou je súbor pôdy, stavieb na poľnohospodársku prvovýrobu (napr. maštale), stavieb na uskladnenie (senníky, sušiarne) a stavby na bývanie majiteľa (vlastníka) prípadne na bývanie pomocníkov (čel'ade).

26. Ďalej k otázke vymedzenia pojmu „poľnohospodársky pôdny fond“ krajský súd odkázal na znenie zákona č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorý tento pojem definoval ako: *„poľnohospodárskym pôdnym fondom je poľnohospodárska pôda obhospodarovaná (orná pôda, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady, lúky, pastviny) a pôda, ktorá bola a má byť poľnohospodárska obhospodarovaná, ale dočasne chránená nie je. Ďalej sem patria aj pozemky, ktoré síce neslúžia bezprostredne poľnohospodárskej výrobe, avšak sú pre ňu nepostrádateľné, ako poľné cesty, pozemky so zariadením pre poľné závlahy, vodné nádrže a rybníky potrebné pre poľnohospodársku výrobu, hrádze slúžiace na ochranu pred zamokrením alebo záplavou, ochranné terasy proti erózii a podobne.“*

27. Rovnako krajský súd zdôraznil, že v priebehu dlhotrvajúceho správneho konania bola po právnej stránke vyriešená aj otázka týkajúca sa kúpnej zmluvy, ktorú uzatvorili dňa 30.10.1991 S. a navrhovateľ 1/ po nadobudnutí účinnosti zák. č. 229/1991 Zb. Bolo konštatované, že navrhovateľ 1/ je účastníkom správneho konania len z titulu § 14 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, nakoľko jeho právo užívania (z titulu neplatného právneho úkonu nemohol nadobudnúť vlastníctvo) môže byť rozhodnutím priamo dotknuté v uvedenom užívaní.

28. Preto sa krajský súd nestotožnil s námietkou navrhovateľa 1/, že samotný výmer a jeho obsah, ani čas, kedy boli tieto nehnuteľnosti prikázané do užívania socialistickej organizácii, nie sú v zmysle zák. č. 229/1991 Zb.

relevantným podkladom pre navrátenie vlastníctva k dotknutým nehnuteľnostiam, keďže v zmysle citovaného zákona o pôde je možné uvažovať o vrátení nehnuteľností podľa § 6 ods. 1 písm. k) zák. č. 229/1991 Zb. vtedy, ak sú splnené podmienky uvedené v § 1 ods. 1, resp. § 30 zák. č. 229/1991 Zb. Neopodstatnenosť vidí krajský súd v tom, že práve výmer o vlastníctve pôdy a jeho obsah sú jedným zo zákonných podkladov, na základe ktorých oprávnená osoba preukazovala a preukazuje vlastnícke právo právneho predchodcu k nehnuteľnostiam, ku ktorým si podľa zák. č. 229/1991 Zb. mohla účinne uplatniť reštitučný nárok.

29. Ďalej s poukazom na všeobecne známe spoločenské pomery existujúce v období až do roku 1977 (resp. 1989) krajský súd upozornil, že tieto jednoznačne bránili pôvodným vlastníkom odňaté vlastníctvo akýmkoľvek spôsobom užívať, resp. s ním nakladať. Súčasne v súvislosti s uvedeným krajský súd zdôraznil to, že situácia, že navrhovateľ 1/ má bránené v užívaní predmetných nehnuteľností nie je vytvorením ďalších krívd, ale iba právnym dôsledkom snahy užívať nehnuteľnosti na základe právne neúčinnnej kúpnej zmluvy z 30.10.1991.

Samotný fakt, že v zadnej časti nehnuteľnosti boli sýpky prerobené na výrobu dreva bez vydania stavebného povolenia, správny orgán označil, že nie je oprávnený sa k nemu vyjadrovať, resp. ho riešiť.

30. K tvrdenému nedostatku, že nebol vypočutý znalec – Ústav súdneho inžinierstva Žilina, Žilinská univerzita v Žiline, ktorá vypracovala znalecký posudok č. 194/2010, krajský súd uviedol, že k znaleckému posudku sa mali účastníci správneho konania vyjadriť. Pokiaľ boli námietky vznesené, krajský súd konštatoval, že nebolo povinnosťou znalca aplikovať existujúcu judikatúru a stanoviská Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

III.

Odvolanie navrhovateľov/stanovisko odporcu

A)

31. Vo včas podanom odvolaní z 19.01.2012 (č.l. 72) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázal na to, že tak napadnuté rozhodnutia odporcu ako aj rozsudok krajského súdu vychádza

- z nesprávne zisteného skutkového stavu,
- z nesprávneho právneho posúdenia veci a

- sú nevykonateľné.

32. Predovšetkým navrhovateľ 1/ poukázal, že odporcom opísané nehnuteľnosti v napadnutom rozhodnutí nikdy neprešli v pozemkovej knihe do vlastníctva štátu a inej právnickej osoby, a takisto sa v intraviláne obce Z. nenachádza žiadna lúka. Navyše podľa navrhovateľa 1/ pozemková kniha ani neplnila žiadnu úlohu pri prevode vlastníctva.

33. Celú argumentáciu odporcu, smerujúcu k ustáleniu stavby – domu súp.č. X. na parc. č. X. o výmere 2.837 m² ako obytnej budovy, hospodárskych budov a iných stavieb patriacich k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti, včítane zastavaných pozemkov, označil navrhovateľ 1/ za bezpredmetnú, lebo nebolo preukázané, na aký účel sa tieto nehnuteľnosti užívali v čase odňatia vlastníckeho práva (§ 30 ods. v spoj. s § 1 ods. 1 zák. 229/1991 Zb.).

Podľa navrhovateľa 1/ bolo opakovane v konaní preukázané, že stavby sa už v čase prechodu vlastníckeho práva na právnickú osobu – S., podnik ČS ZTV T. nevyužívali na účely poľnohospodárskej usadlosti a nemali už žiadnu funkčnú spojitosť s poľnohospodárskou výrobou.

34. Ďalej navrhovateľ 1/ upozornil na ďalší predpoklad pre vydanie odňatej pôdy, a to, že táto tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí. Samotnú skutočnosť, že dotknutý pozemok bol evidovaný podľa evidencie vedenej v pozemkovej knihe ako lúka, nie je možné podľa navrhovateľa 1/ označiť za správnu. Navyše navrhovateľ 1/ zdôraznil, že podľa kúpnej zmluvy zo dňa 17.01.1977 boli dotknutej nehnuteľnosti označené ako zlúčená parcela č. X. o výmere 2.837 m², dom súp.č. X., tzn. ako nehnuteľnosti nie spadajúce pod zák. č. 229/1991 Zb. S odkazom na ustanovenie § 2, § 4 a 6 zákona č. 22/1964 Zb. navrhovateľ 1/ konštatoval, že evidencia nehnuteľností v roku 1977 už bola na takej úrovni, aby podchytila aj faktický stav v akom sa nehnuteľnosti nachádzali a pre spisovanie zmlúv a iných listín o nehnuteľnostiach sú podkladom pre tieto činnosti.

Je preto podľa navrhovateľa 1/ irelevantné, či oprávnená osoba v súlade s vlastnými možnosťami a možnosťami vtedajšieho režimu mohla alebo nemohla na dotknutých nehnuteľnostiach hospodáriť, respektíve vykonávať rastlinu živočíšnu výrobu. V súvislosti s uvedeným navrhovateľ 1/ zdôraznil, že súdy konajúce vo veci opakovane ukladali správnomu orgánu zistiť presne v čase prevodu, ako boli nehnuteľnosti evidované vo vtedajšej evidencii nehnuteľností, na základe čoho boli nehnuteľnosti takto evidované v EN, resp.

na aké účely boli nehnuteľnosti v čase prevodu na štát v skutočnosti užívané, či došlo k ich vyňatie z poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

35. S poukazom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovenom v rozsudku sp. zn. 5 Sž-o-KS 116/2006 z 08.11.2007 (tzn. ustáliť, aké stavby existoval na pozemku v čase prevodu vlastníctva, k akým zmenám na týchto stavbách, prípadne aj na zastavanej ploche došlo do dňa účinnosti zákona, t.j. do 21.06.1991 a či tieto zmeny spĺňali kritéria prekážok uvedených v § 11 ods. 1 písm. f) a ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb.) navrhovateľ 1/ konštatoval, že túto podstatnú otázku mal odporca (resp. konajúci súd) riešiť za súčinnosti stavebného úradu a znalca z príslušného odboru.

36. V uvedenej súvislosti navrhovateľ 1/ poukázal na vyjadrenie stavebného úradu - obec Z., podľa ktorého parc. č. X. sa nachádza v intraviláne obce, preto sa nejedná o poľnohospodársku usadlosť, ale o klasický rodinný dom. Takisto je pre navrhovateľa 1/ zrejmé, že už pri reálnej del'be nehnuteľností a zápise vlastníctva v prospech zúčastnenej osoby na LV boli tieto nehnuteľnosti posudzované podľa vtedy platného zákona o evidencii nehnuteľností a nesúviseli s poľnohospodárskou výrobou.

37. Takisto navrhovateľ 1/ vytýkal odporcovi, že mal zaujať stanovisko k rozsahu a spôsobu vykonávania rekonštrukčných prác na nehnuteľnosti po jej prevode na právnickú osobu. Rovnako bola nedostatočne preskúmaná otázka vydania pozemku, na ktorom bola zrealizovaná stavba - nová hala slúžiaca drevovýrobe a betónové odstavné plochy.

38. Ďalej sa navrhovateľ 1/ nestotožnil s názorom krajského súdu, že odporca zaujal správny názor ohľadom prikázania dotknutých nehnuteľností do užívania JRD III. typu, a z toho vyplývajúceho obmedzenia, resp. úplného zamedzenia dispozičného oprávnenia k nehnuteľnostiam.

V konaní ďalej nebolo zisťované a preukazované, či skutočne musela oprávnená osoba predať celú nehnuteľnosť len S., ktorý navyše nebol socialistickou organizáciou, ale spoločenskou organizáciou, a pokiaľ bola z jeho strany vyvíjaná snaha o predaj tejto nehnuteľnosti iným osobám, tak za akých podmienok by vzhľadom na vtedajší zdevastovaný stav nehnuteľnosti bolo tieto možné predať. Navyše podľa navrhovateľa 1/ na liste vlastníctva v časti prevodu nehnuteľnosti na právnickú organizáciu nemožno nájsť žiadnu zmienku o tom, že by bola vlastníčka v nakladaní iným spôsobom obmedzená, resp. by toto mala úplne zamedzené.

39. Navrhovateľ 1/ ďalej zotrval na svojom názore, že pre konanie je podstatný stav zistený ku dňu prevodu vlastníctva na právnickú osobu (tzn. rok 1977 ako rok predaja), a nie stav v čase prikázania do užívania socialistickej organizácii (tzn. pre JRD v roku 1956). Navyše tri znalecké posudky založené v administratívnom spise podľa navrhovateľa 1/ reprezentujú názor, že stavba v čase prevodu (rok 1977) na právnickú osobu predstavovala rodinný dom a vedľajšie stavby, pričom tieto závery odporca nevyhodnotil v spolupráci s príslušným stavebným úradom. Takisto krajský súd ani správny orgán žiadnym spôsobom neodôvodnili, prečo sa priklonili k takej sume náhrady za zhodnotenie, ako uviedli vo svojich rozhodnutiach pri existencii viacerých znaleckých posudkov s rôznymi hodnotami zhodnotenia.

40. Nevykonateľnosť navrhovateľ 1/ vidí v tom, že odporca ani krajský súd sa pri rozhodovaní neriadili rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

41. Na základe uvedeného navrhovateľ 1/ žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu aj jemu predchádzajúce rozhodnutie odporcu ako nezákonné zrušil a vec vrátil na opätovné prejednanie správnenému orgánu.

B)

42. Vyjadrenie odporcu sa v súdnom spise nenachádza.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

43. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. v rozsahu odvolacích dôvodov postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 202 v spoj. s § 250s O.s.p. podanie odvolania prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) a po neverejnej porade senátu jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že podanie odvolania nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vydaný v súlade so zákonom, a preto ho podľa § 219 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. ako vecne správny vo výroku z nasledovných dôvodov potvrdil.

44. Najvyšší súd sa celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených správnym orgánom. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania, ako aj opravného prostriedku, ktorou sa navrhovateľ 1/ domáha preskúmania rozhodnutia odporcu, je právna otázka, či v reštitučnom konaní boli naplnené všetky zákonné podmienky na prinavrátanie odňatého vlastníctva. Práve tento právny rámec vymedzuje aj potrebné medze skutkového zistenia.

45. Predovšetkým po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

46. V súvislosti s uvedeným musí Najvyšší súd zdôrazniť tú procesnú skutočnosť, že odvolanie podal iba navrhovateľ 1/, ktorý sa stal účastníkom reštitučného konania v zmysle Správneho poriadku z titulu osoby užívajúcej nehnuteľností, voči ktorým smerovala žiadosť zúčastnenej osoby, tzn. že nie je ani žiadateľom v zmysle § 4 ani povinnou osobou podľa § 5 zák. č. 229/1991 Zb.

Z pripojeného administratívneho spisu je nepochybné, že navrhovateľ 1/ chcel nadobudnúť vlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaným na Správe katastra v Nitre na LV č. X. od predchodcu povinnej osoby – S. SMP SZTK T. dňa 30.10.1991, tzn. po účinnosti zák. č. 229/1991 Zb. (ktorá je 24.06.1991).

47. Z takto vymedzeného svojho procesného oprávnenia mohol navrhovateľ 1/ v prebiehajúcom reštitučnom konaní najmä namietat', resp. brániť svoje vlastnícke právo. Avšak Krajský súd v Bratislave ako odvolací súdny orgán svojím rozsudkom sp. zn. 24 S 207/95 z 30.11.1995 (viď bod č. 5) zrušil pôvodné rozhodnutie odporcu č. 769/92-R-L z 22.05.1995 a vrátil

ho odporcovi na ďalšie konanie, pričom vyslovil, že zmluva, ktorou previedol S. ako povinná osoba nehnuteľnosti do vlastníctva fyzických osôb je v rozpore s ustanovením § 5 ods. 3 zák. č. 229/1991 Zb. a je absolútne neplatná. V odôvodnení Krajský súd v Bratislave konajúci pod vedením predsedníčky senátu JUDr. B. na strane 3 najmä uviedol, že:

„Predovšetkým je potrebné uviesť, že Ing. J. D., je síce účastníkom konania (§ 250m ods. 3, § 247 ods. 1 s použitím § 250l ods. 2 O.s.p.), avšak statusu povinnej osoby v zmysle ustanovenia § 5 zák. č. 229/1991 Zb. prináleží odporcovi 4/ [tzn. S. SMP SZTK T., zastúpený likvidátorom P. P., ulica P., T. – poznámka Najvyššieho súdu], pretože do účinnosti zákona o pôde, to značí do 24. júna 1991, nehnuteľnosti boli v jeho vlastníctve i držbe. Pokiaľ ide o zmluvu, ktorou previedol vlastníctvo k dotknutým nehnuteľnostiam na navrhovateľa (zo dňa 30.10.1991), táto je v rozpore s ust. § 5 ods. 3 zákona o pôde a je absolútne neplatná.“

48. Na základe uvedeného sa Najvyššiemu súdu javí ako opodstatnené, že na iné námietky, tzn. vrátane námietok popierajúcich meritum samotnej žiadosti alebo výšky vyporiadania sa oprávnenej a povinnej osoby, nemá navrhovateľ dostatočnú aktívnu legitimáciu. Napriek tejto skutočnosti a za účelom naplnenia poslania občianskeho súdneho konania (§ 1 až 3 O.s.p.) sa zaoberal čiastočne aj s nimi.

49. Predovšetkým navrhovateľ 1/ poukázal, že odporcom opísané nehnuteľnosti v napadnutom rozhodnutí nikdy neprešli v pozemkovej knihe do vlastníctva štátu a inej právnickej osoby, a takisto sa v intraviláne obce Z. nenachádza žiadna lúka. Najvyšší súd poukazuje (viď uznesenie sp. zn. 1 Sžr 142/2011 zo 14.08.2012) na zmenu právnej evidencie nehnuteľností, tzn. že v období od roku 1951 až do účinnosti zákona č. 265/1992 Zb. o zápisoch vlastníckych a iných vecných práv k nehnuteľnostiam bolo upustené intabulačného princípu s konštitutívnymi účinkami zápisov vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, a preto ani pozemková kniha v tomto období stratila charakter hodnovernej evidencie pri prevode vlastníctva.

Na základe uvedeného sa preto Najvyšší súd nemohol stotožniť s názorom navrhovateľa 1/, že evidencia nehnuteľností v roku 1977 už bola na takej úrovni, aby podchytila aj faktický stav v akom sa nehnuteľnosti nachádzali (viď bod č. 34).

50. Takisto nie je možné súhlasiť s argumentami navrhovateľa 1/, že stavby sa už v čase prechodu vlastníckeho práva na právnickú osobu – S., podnik ČS

ZTV T. nevyužívali na účely poľnohospodárskej usadlosti a nemali už žiadnu funkčnú spojitosť s poľnohospodárskou výrobou. V súvislosti s uvedeným Najvyšší súd odkazuje na ustanovenie § 30 zák. č. 229/1991 Zb., podľa ktorého je relevantný najmä moment odňatia vlastníckeho práva, ku ktorému reálne došlo už prostredníctvom Výmeru Rady MNV v Z. zo dňa 27.09.1956, kedy aj na jeho základe hospodárske budovy boli využívané na chov dobytka a ošípaných, skladovanie a prípravu krmív a pod., tzn. na poľnohospodársku činnosť tunajšieho družstva – vid' stanovisko Obecného úradu v Z. zo dňa 08.11.1999.

Navyše Najvyšší súd nemá dôvod sa odkloniť od historických faktov prezentovaných krajským súdom, ako aj jeho odkazom na odbornú literatúru, podľa ktorej je možné pojem poľnohospodárska usadlosť vymedziť ako „je súbor pôdy, stavieb na poľnohospodársku prvovýrobu (napr. maštale), stavieb na uskladnenie (senníky, sušiarne) a stavby na bývanie majiteľa (vlastníka) prípadne na bývanie pomocníkov (čelade).“

Podľa § 30 zák. č. 229/1991 Zb. pre postup podľa druhej časti tohto zákona sa za majetok uvedený v § 1 ods. 1 považuje aj majetok, ktorý sa v čase odňatia vlastníckeho práva na tieto účely užíval.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. sa zákon vzťahuje na

a) pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí, 1) a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na pôdu, ktorá tvorí lesný pôdny fond, 2) (ďalej len "pôda"),

b) obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti, vrátane zastavaných pozemkov,

c) obytné a hospodárske budovy a stavby slúžiace poľnohospodárskej a lesnej výrobe alebo s ňou súvisiacemu vodnému hospodárstvu, vrátane zastavaných pozemkov,

d) iný poľnohospodársky majetok uvedený v § 20.

51. Obdobne úvahy navrhovateľa 1/ týkajúce sa otázky, či odňaté pozemky tvoria poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí, musel Najvyšší súd odmietnuť ako nedôvodné. Zo zisteného skutkového stavu je nepochybné, že prevažujúcim účelom dotknutých nehnuteľností bolo vytvoriť materiálo-technické predpoklady pre prebiehajúcu poľnohospodársku výrobu. Pre samotné reštitučné konanie je potom celkom irelevantné, že samotný reštitučný dôvod vznikol až v roku 1977, kedy mala uvedená poľnohospodárska činnosť ustať, lebo v minulosti prebiehajúca činnosť uvedené nehnuteľnosti jednoznačne

priradila v zmysle zák. č. 53/1966 Zb. (vid' bod č. 26) do poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

Rovnako pre posudzovanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu je celkom irelevantná tá skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti sa nachádzajú v intraviláne obce Z.. Zákonnodarca s uvedenou skutočnosťou žiadne významné následky pre reštitučné konania nespája.

52. K požiadavke navrhovateľa 1/, či v zmysle záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovenom v rozsudku sp. zn. 5 SŽ-o-KS 116/2006 z 08.11.2007 (tzn. ustáliť, aké stavby existovali na pozemku v čase prevodu vlastníctva, k akým zmenám na týchto stavbách, prípadne aj na zastavanej ploche došlo do dňa účinnosti zákona, t.j. do 21.06.1991 a či tieto zmeny spĺňali kritéria prekážok uvedených v § 11 ods. 1 písm. f) a ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb.), Najvyšší súd odkazuje na nižšie citovaný rozsah textu uvedeného na str. 5 rozsudku s tým, že nenadobudol presvedčenie, že by túto podstatnú otázku mal odporca (resp. konajúci súd) riešiť za súčinnosti stavebného úradu a znalca z príslušného odboru (súd cituje).

„znenie § 11 ods. 1 písm. f) jednoznačne a zrozumiteľne za prekážku vydania nehnuteľností označuje existenciu telovýchovných a športových zariadení. Za takéto, sledujúc verejný záujem na ich zachovaní, je možné považovať teda len tie, v ktorých bolo možné športové činnosti alebo T. výchovu ku dňu účinnosti zákona aktívne prevádzať, t. j. v ktorých sa realizoval záujem verejnosti.

Odpredaj predmetných nehnuteľností, ako vyplýva z ocenenia vyhotoveného znalcom F. N. dňa 16.2.1977, bol však za účelom zriadenia stavebného dvora podniku S. T.. Taktiež podľa znaleckého posudku Ing. J. D. č. X., ktorého podkladom bola ohliadka a zameranie nehnuteľností vykonané dňa 28.9.1991 za prítomnosti zástupcu vlastníka S., slúžil nehnuteľnosti ako administratívna budova podniku a dielne. Uvedené podklady teda nepreukazujú, že na pozemku sú alebo boli športové alebo telovýchovné zariadenia, ale ide o zariadenia, ktoré malo slúžiť technickej prevádzke organizácie.“

53. Na základe citácie relevantného textu nemôže Najvyšší súd potvrdiť domnienku tvrdenú navrhovateľom 1/, že odporca ani krajský súd sa pri svojom rozhodovaní neriadili jeho rozsudkom.

54. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovaného, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozsudku 5 Sž-o-KS 116/2006 z 08.11.2007, ako aj uznesenia sp. zn. 1 Sžr 142/2011 zo 14.08.2012, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa §156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

55. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný navrhovateľ má právo na náhradu trov tohto konania. Nakoľko navrhovateľ 1/ v odvolacom konaní úspešný nebol, nepriznal mu právo na náhradu trov.

56. Vo vzťahu k možným nárokom na náhradu trov konania navrhovateľa 2/ Najvyšší súd vychádzal zo situácie, že tento odvolanie nepodal.

57. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava reštitučných nárokov je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

58. V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd.

Nakoľko uvedenú právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, dochádza tým k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave dňa 19. februára 2013

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková